

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДОЛОГІЇ КРИМІНАЛІСТИКИ

Становлення та розвиток криміналістики як самостійної науки закономірно пов'язані з формуванням системи методів наукового пізнання цієї науки, які визначаються й обумовлюються комплексом вирішуваних криміналістикою завдань, її функціями, цілями та особливостями об'єктів вивчення й пізнання. Неможливо забезпечити подальший розвиток криміналістичної науки, не маючи й не використовуючи для цього необхідні методи наукового пізнання, спеціально пристосовані для дослідження таких специфічних явищ, як злочини та діяльність із їх виявлення, розслідування й попередження.

Разом із тим останнім часом у криміналістичній доктрині з'являються протилежні думки та наукові підходи стосовно деяких питань методології криміналістики, які мають дискусійний характер, а окремі сторони цієї проблематики й нині залишаються недослідженими¹.

На сьогодні методологічною основою криміналістики є теорія пізнання та теорія відображення. Фундаментальне значення в криміналістиці відіграють положення матеріалістичної діалектики про можливість матерії до відображення, про взаємозв'язок теорії та практики. У зв'язку з цим доречним є зауваження В. О. Коновалової, що дослідження проблеми діалектичного методу та його взаємозв'язку із методами галузевих наук є важливим для формування їх методологічних основ. Тому видається доцільним звернути увагу дослідників теорії кримінального права, кримінального процесу та криміналістики на необхідність розгляду проблем методології науки, взаємодії категорій діалектики з методами окремих наукових галузей і напрямів. Це може сприяти визначенню концепції методології окремих наук².

Як свідчить теорія та практика, неправильний методологічний підхід призводить до порушення методологічних принципів криміналістики, таких як системний підхід, єдність теорії та практики, використання в криміналістичних дослідженнях досягнень інших наук та ін. Крім того, у криміналістичних дослідженнях, як і в практичній діяльності органів правопорядку, на жаль, не завжди враховуються критерії допустимості використання методів криміналістики й методів практичної діяльності.

Аналіз наукових досліджень показує, що останнім часом, особливо впродовж останніх двадцяти років, спостерігається своєрідна тенденція – криміналістика опинилася в саморозвитку та нерідко в безпредметному теоретизуванні. Прикладом цього можуть слугувати пропозиції, «новації» зі створення й розроблення різних окремих криміналістичних теорій: криміналістична ейдологія (теорія народження, розвитку, оформлення та практичного використання криміналістичних ідей); криміналістична кадаврологія (учення про трупи); криміналістична фактологія (криміналістична теорія про факти та системи криміналістичної аргументації); криміналістична евристика (криміналістична теорія про процеси перетворення інформації при її пошуку, аналізі, переробленні, використанні в нестандартних криміналістичних ситуаціях); криміналістична феноменологія (підхід до злочину як до оригінального явища, єдиного у своєму роді феномену); криміналістична інтерпретація та ін. На наш погляд, не можна погодитися з такими пропозиціями, оскільки вони суперечать принципам науковості, єдності теорії й практики. У зв'язку з цим абсолютно справедливо виникає запитання: «Криміналістика власне для криміналістів чи для практики?»

Очевидно, що криміналістика, будучи прикладною наукою, вивчає закономірності об'єктивної дійсності не як самоціль, а виключно в інтересах вирішення завдань розкриття, розслідування та профілактики злочинів. Відповідно в криміналістиці не може бути «чистих», абстрактних теорій, принципів і концепцій, і *всяка теоретична побудова повинна мати практичний вихід*, обслуговувати рішення тих чи інших практичних завдань. У криміналістичній науці саме в практичному значенні визначається цінність будь-якої теорії, будь-якої теоретичної побудови або концепції. У зв'язку з цим справедливим є твердження В. Я. Колдіна, що в криміналістиці методологічне значення мають лише ті теорії, принципи, поняття, які ведуть до оптимізації криміналістичної діяльності та вирішення прикладних криміналістичних завдань³.

Слід звернути увагу, ще на одну негативну тенденцію в сучасній криміналістиці. Вона пов'язана з тим, що порушення принципів методології призводить до засмічення мови криміналістики. Останнім часом деякі вчені-криміналісти пропонують нові терміни, які абсурдні, їх уведення в науковий обіг

¹ Коновалова В. О. Проблеми методології галузевих наук (кримінальне право, кримінально-процесуальне право, криміналістика, судова експертиза). *Право та інновації*. 2015. № 4 (12). С. 58–64; Лукашевич В. Г. До поняття криміналістичної методології. *Актуальні проблеми криміналістики: матеріали міжнар. наук.-практ. конф.*, 25–26 верес. 2003 р. Харків: Гриф, 2003. С. 31–33.

² Коновалова В. О. Проблеми методології галузевих наук С. 61.

³ Колдин В. Я. Криминалистика: методологическая функция. *Юрид. вестн.* 2001. № 1. С. 61–67.

необґрунтоване, наприклад, «субстанціологія», «оєрдологія», «оєрдистика», «оєрдологічний регламент», «методика подолання окремих видів і груп злочинів» (О. А. Кириченко, К. В. Антонов), «криміналістична кадаврологія» (А. А. Протасевич), «криміналістична гіпнологія» (В. О. Образцов), «параметризація криміналістичної методики», «типове ретроспективне моделювання злочинної діяльності» (О. А. Крестовніков, В. Я. Колдін) та ін.

Довільний процес уведення нового терміна в криміналістиці призводить до різнобою в назвах криміналістичних понять. На думку Р. С. Белкіна, негативною тенденцією в криміналістиці особливо останнім часом є захоплення «модними» термінами інших наук, які пропонуються для застосування на заміну загальноприйнятих термінів. Такого роду «модернізації» не тільки не сприяють її уніфікації, але й, навпаки, уносять плутанину, штучність і багатозначність у застосуванні термінів. Негативно необхідно реагувати й на пропозиції про введення нових термінів, якщо це не зумовлено необхідністю. Заміна існуючого терміна новим є виправданою лише в разі, якщо новий термін означає нове визначення поняття, зміст якого змінився або істотно уточнений¹.

Виходячи із викладеного, на наш погляд, на сьогодні досить актуальною постає проблема кодифікації термінів і встановлення єдиних формулювань у криміналістиці. Теоретичні наробітки криміналістичної науки повинні здійснюватися відповідно до норм наукового стилю української літературної мови, лексико-семантичних норм з урахуванням властивих їм рис. Мова наукових джерел із криміналістики повинна відповідати принципу доступності, особливо якщо вона розрахована на первинне сприйняття читачем положень криміналістичної науки (наприклад, підручники)².

Аналізуючи зазначені проблеми, В. О. Коновалова³ правильно зазначає, що в плані розвитку теорії криміналістики не можна не відмітити деякі спірні питання, які стосуються методології науки. Якщо проблема предмета криміналістики до цього часу залишається спірною, незважаючи на усталені визначення, і час від часу є перепоною, то проблема методології останньої не викликає дискусії, не дивлячись на те, що насправді її не існує. Ті системи методів, які мають окремий характер, легко переносяться в наукові закономірності, нібито поглинуті діалектичним методом і за своєю суттю є категоріями формальної логіки. Запропоновані як всезагальні методи пізнання, сутністю яких і є методологія, вони концентрують увагу на таких постулатах, як вимірювання, порівняння, моделювання та ін. Ці та інші проблеми потребують глибокого осмислення й подальшого дослідження.

Сучасні тенденції розвитку методології криміналістики повинні знайти своє відображення в розробленні загальних положень теорії пізнання, її категорій в адаптації до концепцій криміналістики. Такі адаптації вже подані дослідженнями теорії ідентифікації і її окремих конструкцій відповідно до положень криміналістичної техніки та тактики. Подальше вдосконалення методології криміналістики необхідно пов'язувати із розширенням бази її окремої наукової методології через використання міжнаукових і міжгалузевих зв'язків у цій царині знань та формування на їх основі окремих інтегративних криміналістичних теорій, у межах яких і мають розроблятися ефективні, дієві криміналістичні рекомендації, спрямовані на оптимізацію слідчої та судової діяльності.

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ МЕТОДОЛОГИИ КРИМИНАЛИСТИКИ

Шевчук В. М.

Исследованы современные тенденции и проблемы методологии криминалистики. Обосновано, что сегодня в криминалистике отдельные стороны этой проблематики до настоящего времени остаются неисследованными и нередко имеют дискуссионный характер. Как негативную тенденцию следует рассматривать тот факт, что криминалистика сегодня зашла в саморазвитие и нередко в беспредметное теоретизирование, что связано с разработкой и предложением частных криминалистических теорий, не имеющих никакого практического значения. Проанализировано положение о том, что нарушение принципов методологии приводит к засорению языка криминалистики, когда нередко предлагаются новые абсурдные термины и их введение в научный оборот является необоснованным. Дальнейшее совершенствование методологии криминалистики необходимо связывать с расширением базы ее отдельной научной методологии при использовании междисциплинарных и межнаучных связей в этой области знаний и формировании на их основе отдельных интегративных криминалистических теорий. Криминалистика, будучи прикладной наукой, должна изучать закономерности объективной действительности не как самоцель, а исключительно в интересах решения практических задач раскрытия, расследования и профилактики преступлений. Обосновано, что в криминалистике не может быть абстрактных теорий, принципов и концепций, а любая предлагаемая теоретическая концепция должна иметь практический выход, направлена на решения тех или иных практических задач.

¹ Белкин Р. С. Курс криминалистики: в 3 т. Т. 1: Общая теория криминалистики. Москва: Юристъ, 1997. С. 275–277.

² Радецька В. Я. Мова науки криміналістики: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Нац. акад. внутр. справ України. Київ, 2002. С. 8.

³ Коновалова В. Е. Новые тенденции развития криминалистики. Теорія та практика судової експертизи і криміналістики: зб. наук.-практ. матеріалів. Харків: Право, 2006. Вип. 6. С. 11–16.

ACTUAL PROBLEMS OF CRIMINALISTICS METHODOLOGY*Shevchuk V. M.*

The message examines modern trends and problems of the criminalistics methodology. It is substantiated that today in criminalistics, certain aspects of this problem are still unexplored and often have a debatable character. As a negative trend, one should consider the fact that today, criminalistics has entered its self-development and in many cases, its pointless theorizing, which is due to the development and proposal of private criminalistic theories that have no practical significance. The author analyzes the position that a violation of the principles of methodology leads to a clogging of the criminalistics language, when new absurd terms are often suggested, and their introduction into scientific circulation is unfounded. The further improvement of criminalistics methodology should be linked with the expansion of the basis of its separate scientific methodology by using inter-disciplinary and inter-scientific links in this field of knowledge to form individual integrative criminalistic theories on their basis. Criminalistics, being an applied science, should study the laws of objective reality not as a goal in itself, but exclusively in the interests of solving practical problems of disclosure, investigation and prevention of crimes. It is substantiated that there are no abstract theories, principles and concepts in criminalistics, and any proposed theoretical concept should have a practical way out, aimed at solving some or other practical problems.

Міністерство юстиції України
Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз
ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТА КРИМІНАЛІСТИКИ

Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 95-річчю створення Харківського науково-дослідного
інституту судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса

(Харків, 10–11 жовтня 2018 р.)

Харків
«Право»
2018

УДК 343.98
А43

*Рекомендовано до друку рішенням ученої ради Харківського науково-дослідного інституту
судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса
(протокол № 8 від 1 серпня 2018 р.)*

Конференція зареєстрована Українським інститутом науково-технічної експертизи та інформації
(посвідчення № 105 від 20 березня 2018 р.)

Редакційна колегія:

О. М. Ключев, директор Харківського НДІСЕ, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України (голова редколегії);

О. П. Угровецький, перший заступник директора Харківського НДІСЕ, доктор юридичних наук, доцент;

Е. Б. Сімакова-Єфремян, заступник директора з наукової роботи Харківського НДІСЕ, доктор юридичних наук, старший науковий співробітник (відповідальний секретар редколегії);

О. О. Свідерський, заступник директора з експертної роботи Харківського НДІСЕ, кандидат юридичних наук;

Г. О. Спіцина, завідувач лабораторії Харківського НДІСЕ, доктор юридичних наук, доцент;

Л. М. Дереча, учений секретар Харківського НДІСЕ, кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник;

В. В. Хоша, завідувач відділу Харківського НДІСЕ, кандидат юридичних наук;

О. Ф. Дьяченко, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник

Відповідальний за випуск *О. Ф. Дьяченко*

Актуальні питання судової експертизи та криміналістики : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 95-річчю створення Харків. НДІ суд. експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса (Харків, 10–11 жовт. 2018 р.). – Харків : Право, 2018. – 250 с.

ISBN 978-966-937-496-7

Збірник містить матеріали, у яких висвітлено сучасні проблеми судової експертології та криміналістики. Особливу увагу приділено проблемам науково-методичного й інформаційного забезпечення судово-експертної діяльності, завданням і тенденціям криміналістики на сучасному етапі її розвитку та загальним положенням судової експертизи: теоретичним, правовим і організаційним питанням.

Для науковців, працівників правоохоронних органів, суддів, судових експертів, викладачів, аспірантів, студентів закладів вищої освіти.

УДК 343.98

ISBN 978-966-937-496-7

© ХНДІСЕ, 2018
© Видавництво «Право», 2018

ЗМІСТ

Вітальне слово Міністра юстиції України	3
Welcoming words of the Minister of Justice of Ukraine	4

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

О. М. Ключев МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ТА МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	5
Е. Б. Сімакова-Єфремян, В. В. Юсупов ЕТАПИ РОЗВИТКУ ХАРКІВСЬКОГО НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ ІМ. ЗАСЛ. ПРОФ. М. С. БОКАРІУСА.....	8
Н. І. Клименко ОСНОВНІ ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ ХАРКІВСЬКОГО НДІ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ І НАПРЯМИ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ	12
Н. М. Ткаченко ДО ПИТАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СУДОВОГО ЕКСПЕРТА	14
І. А. Петрова, О. П. Снігерьев ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ СУДОВИХ ЕКСПЕРТІВ В УКРАЇНІ.....	17
І. Р. Шинкаренко, Г. О. Спицина ІСТОРИЧНІ ВИТОКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ Й ПРАКТИКИ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	20
М. Г. Щербаковський ЕКСПЕРТ ІЗ ПИТАНЬ ПРАВА – НОВИЙ УЧАСНИК СУДОЧИНСТВА	23
І. В. Пиріг КЛАСИФІКАЦІЯ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ І ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА	25
Є. М. Попович АНАЛІЗ ТЕОРЕТИЧНОГО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ У СФЕРІ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ».....	28
Н. Є. Філіпенко, О. О. Свідерський СКЛАДОВІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	30
Е. П. Орехова ПРИНЦИПИ ФОРМИРОВАНИЯ МЕТОДИКИ ЕКСПЕРТНОГО ИССЛЕДОВАНИЯ.....	32
Н. Гурзу, И. Лопатенко О СОВЕРШЕНСТВОВАНИИ КЛАССИФИКАЦИИ СУДЕБНЫХ ЭКСПЕРТИЗ	34
С. І. Перлін, П. Ю. Баранов ПРОБЛЕМИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	36
Л. Ф. Парамонова К ВОПРОСУ О ТЕРМИНАХ СУДЕБНОЙ ЭКСПЕРТИЗЫ.....	38
А. И. Рипенко КРИПТОВАЛЮТЫ И СУДЕБНО-ЭКСПЕРТНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ: ТОЧКИ СОПРИКОСНОВЕНИЯ, БЛИЖАЙШИЕ ПЕРСПЕКТИВЫ	40
С. Г. Гаспарян ПРО НЕОБХОДИМІСТЬ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КАДРІВ СУДОВО-ЕКСПЕРТНИХ УСТАНОВ	42
В. О. Горбенко, І. Г. Завдов'єва, О. М. Дяченко СУТНІСТЬ ПОМИЛОК В ЕКСПЕРТНИХ ВИСНОВКАХ	44
И. Ю. Полищук ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ СПЕЦИАЛЬНЫХ ЗНАНИЙ.....	45

Є. С. Манько ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГО ПЕРЕКОНАННЯ СУДОВОГО ЕКСПЕРТА (У ПОРІВНЯННІ З СУДДЕЮ, ПРИСЯЖНИМ І СЛІДЧИМ СУДДЕЮ)	48
Д. У. Салихов ЗАДАЧИ И ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ СУДЕБНОЙ ЭКСПЕРТИЗЫ В РЕСПУБЛИКЕ ТАДЖИКИСТАН НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ	50
Е. К. Шакиев ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ ВОПРОСЫ СУДЕБНО-СТРОИТЕЛЬНОЙ ЭКСПЕРТИЗЫ	52
С. А. Даулетова, А. А. Бакибаев ИСПОЛЬЗОВАНИЕ БАЙЕСОВСКОГО ПОДХОДА В ЭКСПЕРТНОЙ ПРАКТИКЕ	54
О. В. Тимченко УДОСКОНАЛЕННЯ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗАБРУДНЕННЯ МОРЯ.....	55
А. В. Селянинова НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	57
В. В. Науменко ЩОДО ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ	58
О. О. Сліпець, С. Г. Мороз ДО ВІСІМНАДЦЯТОЇ РІЧНИЦІ ПОЛТАВСЬКОГО ВІДДІЛЕННЯ ХАРКІВСЬКОГО НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ	59
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛІСТИКИ ТА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	
В. В. Сокурєнко, СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КРИМІНАЛІСТИКИ	62
В. Ю. Шепітько ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ.....	64
В. А. Журавель ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ ЩОДО ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ	67
В. О. Коновалова ДЕЯКІ ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ТАКТИКИ.....	69
Ю. М. Черноус МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ.....	71
В. М. Шевчук АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДОЛОГІЇ КРИМІНАЛІСТИКИ	74
В. Н. Терехович, Э. В. Ниманде ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ТРАСОЛОГИИ.....	76
Т. Є. Кагановська, М. В. Даньшин АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ КРИМІНАЛІСТИКИ НА ЮРИДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТАХ КЛАСИЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ	79
В. П. Корж СИТУАЦИОННЫЙ ПОДХОД К ИСПОЛЬЗОВАНИЮ СПЕЦИАЛЬНЫХ ЗНАНИЙ В МЕТОДИКЕ РАССЛЕДОВАНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ПРЕСТУПЛЕНИЙ.....	81
А. А. Русецький, О. П. Угровецький МІСЦЕ ЕКСПЕРТНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ В СИСТЕМІ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ.....	83
О. Ю. Булулукєв ПРОБЛЕМИ ПРИЙНЯТТЯ ТАКТИЧНИХ РІШЕНЬ У ТЕОРІЇ КРИМІНАЛІСТИКИ	86
І. В. Борисєнко ПРОБЛЕМИ ВИНИКНЕННЯ ТА УСУНЕННЯ СЛІДЧИХ ПОМИЛОК ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ВБИВСТВ.....	88

Г. К. Авдєєва СУТНІСТЬ ЦИФРОВИХ СЛІДІВ У КРИМІНАЛІСТИЦІ	90
В. В. Навроцька ПРОЦЕСУАЛЬНІ ГАРАНТІЇ ПРАВ ОСОБИ ПРИ ВІДІБРАННІ ЗРАЗКІВ ДЛЯ ПОРІВНЯЛЬНОГО ЕКСПЕРТНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	93
Б. Є. Лук'янчиков, О. Б. Микитенко ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ЗАСОБІВ КОНТРОЛЮ ШВИДКІСНОГО РЕЖИМУ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ.....	96
В. В. Арешонков, В. І. Голоботовський АВТОМАТИЗОВАНА ІНФОРМАЦІЙНО-ПОШУКОВА СИСТЕМА «СТРІЛЕЦЬКА НАРІЗНА ВОГНЕПАЛЬНА ЗБРОЯ ТА ПАТРОНИ ДО НЕЇ»: КОНЦЕПЦІЯ СТВОРЕННЯ Й ПОДАЛЬШОГО ВИКОРИСТАННЯ	98
В. В. Кожевніков ЩОДО НЕНАЛЕЖНОГО ОФОРМЛЕННЯ ВИЯВЛЕНОЇ СЛІДОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА МІСЦІ ЗЛОЧИНУ	100
О. А. Панасюк ДЕЯКІ ПИТАННЯ ТАКТИКИ ЗДІЙСНЕННЯ АДВОКАТОМ ПРЕДСТАВНИЦТВА ІНТЕРЕСІВ ПОТЕРПІЛОГО В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ПРОЦЕСУАЛЬНІ Й ТАКТИЧНІ АСПЕКТИ	103
І. В. Парфило СПОСОБИ ВЧИНЕННЯ ФАЛЬСИФІКАЦІЇ ТА ОБІГУ ФАЛЬСИФІКОВАНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ЯК ОБ'ЄКТ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	105
О. В. Матарикіна ОГЛЯД МІСЦЯ ПОДІЇ: РОБОТА ЗІ СЛІДАМИ БІОЛОГІЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ.....	107
Ю. Ю. Куслій БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ УПАКОВКИ ДЛЯ ОБ'ЄКТІВ, ЩО ВИЛУЧАЮТЬСЯ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ.....	110
К. С. Котлубасєва ЗАВІДОМО НЕПРАВДИВИЙ ВИСНОВОК ЕКСПЕРТА: СПОСОБИ ВЧИНЕННЯ	113
О. В. Левшина ТАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ З ВИКОРИСТАННЯМ ПОЛІГРАФА	115
І. В. Сабадаш ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТУ СВІДКІВ – ПРАЦІВНИКІВ БУХГАЛТЕРІЇ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ НЕВИПЛАТОЮ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ	117
Г. С. Бідняк, П. І. Кумець ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ДАКТИЛОСКОПІЮВАННЯ ЖИВИХ ОСІБ	118
В. М. Бабак ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЩОДО ДОСЛІДЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ, ЗНИЩЕНИХ СПЕЦІАЛІСТАМИ-ВИБУХОТЕХНІКАМИ ПРИ ОГЛЯДІ МІСЦЯ ПОДІЇ	120
І. В. Яковенко ПРО ІНФОРМУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ ЩОДО ПОВОДЖЕННЯ З ПІДОЗРЛИМИ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИМИ ПРЕДМЕТАМИ.....	121
СУДОВА ПОЧЕРКОЗНАВЧА, ЛІНГВІСТИЧНА ЕКСПЕРТИЗИ ТА ТЕХНІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ДОКУМЕНТІВ	
Л. В. Свиридова, В. Г. Абросимова, Н. В. Сиротенко СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВО-ПОЧЕРКОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	123
Л. С. Тальянчук МОЖЛИВІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ, ВИКОНАНИХ НЕЗНАЙОМОЮ ДЛЯ ЕКСПЕРТА МОВОЮ.....	124

<i>О. Катарга, П. Петкович</i> НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ ИССЛЕДОВАНИЯ КОПИЙ ПОЧЕРКОВЫХ ОБЪЕКТОВ.....	125
<i>Н. В. Воробйова</i> ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ПОРІВНЯЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ПРИ ПРИЗНАЧЕННІ СУДОВО-ПОЧЕРКОЗНАВЧИХ ЕКСПЕРТИЗ	128
<i>С. Ф. Брюхань</i> ЕФЕКТИВНЕ ВИКЛАДЕННЯ ЕТАПУ РОЗДІЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ У ВИСНОВКУ БАГАТООБ'ЄКТНОЇ ПОЧЕРКОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	130
<i>Ю. В. Кальчев</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОВЕДЕННЯ ІДЕНТИФІКАЦІЙНИХ ПОЧЕРКОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	131
<i>Е. А. Тихомирова</i> ИЗУЧЕНИЕ АДРЕСАТА ТЕКСТА, СОДЕРЖАЩЕГО ПРИЗЫВ К ДЕЙСТВИЮ, КАК НАПРАВЛЕНИЕ ИССЛЕДОВАНИЙ В ЛИНГВИСТИЧЕСКОЙ ЭКСПЕРТИЗЕ	132
<i>Є. В. Ковкіна</i> РОЗМЕЖУВАННЯ ТИПІВ ПРЯМИХ І НЕПРЯМИХ ЗАКЛИКІВ ПРИ ЛІНГВІСТИЧНОМУ ДОСЛІДЖЕННІ ВИСЛОВЛЮВАНЬ, ВИРАЖЕНИХ У ФОРМІ ЗАКЛИКІВ.....	134
<i>Г. В. Кравчунас, Е. А. Тихомирова</i> ИССЛЕДОВАНИЕ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ ЯЗЫКОВЫХ ЕДИНИЦ В ЛИНГВИСТИЧЕСКОЙ ЭКСПЕРТИЗЕ УСТНЫХ ТЕКСТОВ.....	136
<i>О. С. Бочарова, И. П. Шумский</i> ТРАДИЦИИ И НОВАЦИИ ПРИБОРНОГО ИССЛЕДОВАНИЯ И КОНТРОЛЯ ПОДЛИННОСТИ В СУДЕБНОЙ ЭКСПЕРТИЗЕ НА ПРИМЕРЕ ПРИБОРОВ «РЕГУЛА».....	137
<i>К. В. Маханьков</i> ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СКАНИРУЮЩЕЙ ЭЛЕКТРОННОЙ МИКРОСКОПИИ И РЕНТГЕНОВСКОГО МИКРОАНАЛИЗА ПРИ ЭКСПЕРТНОМ ИССЛЕДОВАНИИ ТОНЕРОВ ЭЛЕКТРОГРАФИЧЕСКОЙ ПЕЧАТИ	140
<i>Я. В. Ткаченко</i> ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ВІДБИТКІВ ПЕЧАТОК І ШТАМПІВ	142
СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА МАТЕРІАЛІВ, РЕЧОВИН ТА ВИРОБІВ І БІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ	
<i>Т. Є. Балинян, Л. М. Дереча</i> СУЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ РАСТРОВОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ МІКРОСКОПІЇ ПРИ ЕКСПЕРТНОМУ ДОСЛІДЖЕННІ ВОЛОКНИСТИХ МАТЕРІАЛІВ І ВИРОБІВ З НИХ.....	145
<i>Н. Н. Космина</i> ПРОБЛЕМНЫЕ ВОПРОСЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ СРАВНИТЕЛЬНЫХ ОБРАЗЦОВ	147
<i>А. О. Павлов, О. А. Гуменчук</i> СУДОВО-ХІМІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ 1-ФЕНІЛ-2-НІТРОПРОПЕНУ МЕТОДОМ ТОНКОШАРОВОЇ ХРОМАТОГРАФІЇ ТА ІНСТРУМЕНТАЛЬНИМИ МЕТОДАМИ	149
<i>К. М. Даньшина</i> ОСОБЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ ФЛУРОХЛОРИДОНУ В ОБ'ЄКТАХ ДОВКІЛЛЯ МЕТОДОМ МАС-СПЕКТРОМЕТРІЇ	150
<i>В. М. Шевченко</i> ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СУДОВО-ГРУНТОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ.....	152
<i>А. Є. Щудро</i> ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ТРАВЛЕННЯ СПЛАВІВ НА ОСНОВІ ЗАЛІЗА ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ РЕЛЬЄФНИХ ЗНАКІВ І ПРИХОВАНИХ ЗВАРНИХ ШВІВ	154
<i>А. В. Цаканян, Н. А. Андреасян, С. Т. Мартиросян</i> ИЗУЧЕНИЕ ФАКТОРА БАКТЕРИАЛЬНОГО ЗАГРЯЗНЕНИЯ СПЕЦИЙ ПРИ ПРОВЕДЕНИИ СУДЕБНЫХ ЭКСПЕРТИЗ ПИЩЕВЫХ ПРОДУКТОВ.....	155

А. Н. Хох ВОЗМОЖНОСТЬ ЭКСПЕРТНОГО ИССЛЕДОВАНИЯ ДРЕВЕСИНЫ, ДРЕВЕСНЫХ МАТЕРИАЛОВ И ИЗДЕЛИЙ С ПОМОЩЬЮ СПЕКТРОСКОПИИ В БЛИЖНЕЙ ИК-ОБЛАСТИ.....	158
А. А. Петросян, Т. А. Айрапетян, В. С. Саакян ДЕНДРОХРОНОЛОГИЧЕСКИЕ МЕТОДЫ ИССЛЕДОВАНИЙ В СУДЕБНОЙ ЭКСПЕРТИЗЕ	160
Ю. Ф. Рыжак, Б. К. Якубова ПРОБЛЕМНЫЕ ВОПРОСЫ ИДЕНТИФИКАЦИОННОГО ИССЛЕДОВАНИЯ НАРКОТИЧЕСКИХ СРЕДСТВ, ИЗГОТАВЛИВАЕМЫХ ИЗ РАСТЕНИЯ РОДА КОНОПЛЯ, В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН	163

СУДОВА ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНА ЕКСПЕРТИЗА

W. Ceglarski FAVI SYSTEM AS AN INTERNATIONAL TOOL IN FIGHT AGAINST VEHICLE CRIMES	165
К. Бискуп ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЭЛЕКТРОННЫХ И МАГНИТНЫХ ДИАГНОСТИЧЕСКИХ УСТРОЙСТВ ПРИ ИДЕНТИФИКАЦИИ ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ И РАБОЧЕЙ ТЕХНИКИ.....	170
М. О. Кралюк, І. С. Ястреб, О. М. Гринь СУДОВО-ЕКСПЕРТНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТРАВМАТИЗМУ ПІД ЧАС ВЕДЕННЯ РОБІТ ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА.....	175
Р. Б. Каплін, І. Л. Пугачова ВИЗНАЧЕННЯ КРИТЕРІЇВ КАПІТАЛЬНОСТІ ТА ВІДНЕСЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ДО КАПІТАЛЬНИХ	177
І. М. Рябінін, В. С. Супрун ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПЕРТНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЙ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ДСНС УКРАЇНИ ПРИ ЛІКВІДАЦІЇ ПОЖЕЖІ	179
П. Ю. Баранов, Г. Б. Башкіров ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ НАЙБІЛЬШ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ НЕЕКСПЛУАТОВАНИХ ОБ'ЄКТІВ НЕРУХОМОСТІ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ОЦІНОЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	181
В. С. Косован МІСЦЕ Й РОЛЬ ОЦІНОЧНО-БУДІВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	184
О. Б. Ковальчук ДОСЛІДЖЕННЯ УМОВ ВИНИКНЕННЯ ЗАГРОЗИ БЕЗПЕЦІ РУХУ ПРИ ВИКРАДЕННІ ЕЛЕМЕНТІВ ВЕРХНЬОЇ БУДОВИ КОЛІЇ	186
І. П. Крайнов, І. В. Богданюк ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОЇ ІНЖЕНЕРНО-ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ ДОСЛІДЖЕННІ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	187
В. В. Сабадаш, В. С. Супрун ЕКСПЕРТНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕВИЩЕНЬ ГРАНИЧНО-ДОПУСТИМИХ ВИКИДІВ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН В АТМОСФЕРУ	188
І. В. Богданюк, Р. Е. Мирошниченко СУЧАСНИЙ СТАН СУДОВОЇ ІНЖЕНЕРНО-ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ.....	190

СУДОВІ ЕКОНОМІЧНА ТА ТОВАРОЗНАВЧА ЕКСПЕРТИЗИ

Т. М. Слесар ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУДОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ.....	192
Т. М. Рева СУТНІСТЬ СУДОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ.....	193

С. Г. Мороз, О. Ю. Воробйова

ЩОДО ПРОБЛЕМНИХ МОМЕНТІВ ІЗ ВИЗНАЧЕННЯ ДОКУМЕНТАЛЬНОЇ
ОБҐРУНТОВАНОСТІ РОЗМІРУ НЕСТАЧІ АБО НАДЛИШКІВ
ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН 194

Ж. К. Кишкембаева

ВОЗМОЖНОСТИ СУДЕБНО-ТОВАРОВЕДЧЕСКОЙ ЭКСПЕРТИЗЫ 197

В. М. Губарева

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ РИНКОВОЇ ВАРТОСТІ
ВИРОБІВ ІЗ ДЕКОРАТИВНОГО КАМІННЯ..... 199

О. О. Кривцун

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРИ ЕКСПЕРТНОМУ ДОСЛІДЖЕННІ ЗНАКІВ ДЛЯ ТОВАРІВ І ПОСЛУГ 201

СУДОВА ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА

И. А. Макаренко, М. Р. Арпентьева

МЕТАКОГНИТИВНЫЙ АСПЕКТ КРИМИНАЛЬНОГО ПРОФАЙЛИНГА 203

Т. М. Єгорова, В. В. Єгоров

ЩОДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТА СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ..... 207

О. І. Міхєєва, М. Л. Міхєєва

ДІАГНОСТУВАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
У КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ
МАЛОЛІТНІХ ПІДЕКСПЕРТНИХ 210

КОМПЛЕКСНА ТА ІНШІ ВИДИ ЕКСПЕРТИЗ

А. Т. Жумабаева

О НЕКОТОРЫХ ВОПРОСАХ УСТАНОВЛЕНИЯ ДИАГНОСТИЧЕСКИХ ПРИЗНАКОВ
ПОДПИСЕЙ И РУКОПИСНЫХ ЗАПИСЕЙ, ВЫПОЛНЕННЫХ С ПРИМЕНЕНИЕМ
ТЕХНИЧЕСКОГО СРЕДСТВА – ПЛОТТЕРА..... 213

М. С. Будагян

НЕКОТОРЫЕ ОСОБЕННОСТИ ПРОВЕДЕНИЯ КОМПЛЕКСНЫХ
ТРАСОЛОГИЧЕСКИХ И СУДЕБНО-МЕДИЦИНСКИХ ЭКСПЕРТИЗ
ПРИ КОЛОТО-РЕЗАННЫХ ПОВРЕЖДЕНИЯХ..... 215

В. А. Руднев, О. С. Донцова

ОСОБЛИВОСТІ КОМПЛЕКСНОГО ХІМІЧНОГО ТА ТОВАРОЗНАВЧОГО
ЕКСПЕРТНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ЕТАНОЛВМІСНИХ РОЗЧИННИКІВ..... 218

О. В. Саушкін, С. Г. Мороз

ЩОДО ПРОБЛЕМНИХ МОМЕНТІВ ПРОВЕДЕННЯ КОМПЛЕКСНИХ
ТРАНСПОРТНО-ТРАСОЛОГІЧНИХ І СУДОВО-МЕДИЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ
ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ МЕТОДУ НАТУРНОГО МОДЕЛЮВАННЯ..... 219

В. Т. Чупрун, О. С. Онопрієнко

СУДОВО-ЕКСПЕРТНІ ДОСЛІДЖЕННЯ МАТЕРІАЛІВ,
ЯКІ МІСТЯТЬ ІНФОРМАЦІЮ З ОБМЕЖЕНИМ ДОСТУПОМ 221

І. В. Шимоня

ДОСЛІДЖЕННЯ ТВОРІВ ЖИВОПИСУ В УЛЬТРАФІОЛЕТОВОМУ ВИПРОМІНЮВАННІ
ПРИ ПРОВЕДЕННІ МИСТЕЦТВОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ..... 223

СУДОВА МЕДИЧНА ЕКСПЕРТИЗА

А. К. Бекмаганбетов, Д. С. Молдабеков, А. Ж. Бейсембаев, А. Р. Рамазанова

УСТАНОВЛЕНИЕ ПАТОМОРФОЛОГИЧЕСКИХ ПРИЗНАКОВ УШИБА СЕРДЦА 225

В. О. Ольховський, М. В. Губін, П. В. Овечкин

ВИКОРИСТАННЯ ЛАБОРАТОРНИХ МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ
ПРИ СУДОВО-МЕДИЧНІЙ ЕКСПЕРТИЗИ СМЕРТІ ВІД ОТРУЄННЯ..... 227

М. В. Губін, С. С. Борщ, М. С. Саснко СУДОВО-МЕДИЧНЕ ВИЗНАЧЕННЯ ДАВНОСТІ НАСТАННЯ СМЕРТІ З ВИКОРИСТАННЯМ ОРИГІНАЛЬНОГО ANDROID ДОДАТКА	229
В. В. Хижняк МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ СУДОВО-МЕДИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТОРТУР.....	230
М. В. Губін, О. І. Малихіна, І. Ю. Сербіненко, Є. О. Войтов АЛГОРИТМ ДІЙ СУДОВО-МЕДИЧНОГО ЕКСПЕРТА В ХОДІ ПРОВЕДЕННЯ КОМПЛЕКСНИХ ЕКСПЕРТИЗ ПРИ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОДАХ.....	232
В. К. Сокол СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНЕ СОСТОЯНИЕ МЫШЦ ПРИ ИСХОДАХ ПЕРЕЛОМОВ КОСТЕЙ ГОЛЕНИ ПО ДАННЫМ СОНОГРАФИИ	233
О. М. Пешенко, І. В. Пешенко ЗНАЧЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО КОМПОНЕНТА ПРИ СУДОВО-МЕДИЧНІЙ ЕКСПЕРТИЗИ НЕУСКЛАДНЕНОЇ ТРАВМИ ШИЙНОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА.....	234
О. В. Войт, В. О. Ольховський, М. В. Губін, В. В. Балановський ДОСВІД РОБОТИ ЕКСПЕРТІВ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО БЮРО СУДОВО-МЕДИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ ВИЯВЛЕННІ СЛІДІВ БІОЛОГІЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ НА МІСЦІ ПОДІЇ.....	236
О. О. Моргун, А. О. Моргун, В. В. Хижняк ПРОФІЛАКТИКА ПОРУШЕНЬ ПРИНЦИПІВ ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЩОДО НЕЗАЛЕЖНОСТІ ТА НЕУПЕРЕДЖЕНОСТІ	237
А. О. Моргун ВНЕСОК СУДОВО-МЕДИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В ПОЛІПШЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ КАТАСТРОФ ІЗ МАСОВОЮ ЗАГИБЕЛЛЮ ЛЮДЕЙ	239
Н. С. Коновал ДАВНІСТЬ НАСТАННЯ СМЕРТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИЗНАЧЕННЯ	240

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТА КРИМІНАЛІСТИКИ

Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 95-річчю створення Харківського науково-дослідного інституту
судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса

(Харків, 10–11 жовтня 2018 р.)

Відповідальність за достовірність інформації, що міститься в надрукованих матеріалах,
несуть автори. Деякі доповіді та повідомлення мають дискусійний характер, оскільки в них
висловлюється особиста думка, яка не завжди збігається з поглядами членів редколегії.

Коректори *А. О. Гончарова, М. М. Поточняк, А. А. Фесенко*
Комп'ютерна верстка *О. А. Федосєєвої*

Підписано до друку 05.10.2018.
Формат 60×84 ¹/₈. Папір офсетний. Гарнітура SchollBook.
Ум. друк. арк. 29,1. Обл.-вид. арк. 28,0. Вид. № 1986.
Тираж 200 прим.

Видавництво «Право» Національної академії правових наук України
та Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
Україна, 61002, Харків, вул. Чернишевська, 80а
Тел./факс (057) 716-45-53
Сайт: www.pravo-izdat.com.ua

E-mail для авторів: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для замовлень: sales@pravo-izdat.com.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції — серія ДК № 4219 від 01.12.2011 р.

Виготовлено у друкарні ТОВ «ПРОМАРТ»
Тел. (057) 717-28-80